

6

Tomášek

ZPRAVODAJ FARNOSTI
PŘI KOSTELE sv. TOMÁŠE V BRNĚ

Motto:

„Není žádná náhražka, nové číslo Tomáška.“

Hana Černá

Úvodní slovo

V čase postním máme příležitost se společně s ostatními v kostele anebo i soukromě pomodlit křížovou cestu. Možná se ptáme, k čemu je to dobré? Odpověď je jasná – protože křížovou cestu každý z nás také čas od času musí žít. Aspoň neznám člověka, který by mohl tvrdit: Můj život je jenom samá radost, nevím, co to je trápení.

A právě tato danost, že totiž každý nějakou bolest, nějaké trápení neseme, je důvodem ke spojení se s Kristem nesoucím kříž. Při tomto doprovázení se

nám totiž může snáz podařit zahlédnout smysl našeho vlastního utrpení. Nebo toto utrpení můžeme „aspoň“ nabídnout Bohu s přáním, aby do něj smysl vložil on sám. Dokonce mu můžeme radit . . .

Kardinál František Tomášek často opakoval: Kdo pro církev pracuje, dělá mnoho. Kdo se za církev modlí, dělá víc. Kdo pro církev nese kříž, dělá všechno!

Váš farář Petr Vrbacký

Informace

Aktuální dění ve farnosti

• **Příprava dětí na 1. svaté přijímání** bude v naší farnosti zahájena ve středu 12. března 2008 v 16.15 hodin na faře na Lidické 6. Ještě předtím se uskuteční informační schůzka pro rodiče přihlášených dětí ve středu 27. února 2008 po skončení večerní mše svaté, tedy asi v 18.15 hodin, v sakristii kostela sv. Tomáše. Slavnost provokomunikantů bude letos v našem kostele v neděli 1. června 2008.

Děti je možno přihlašovat na faře či v sakristii, osobně nebo telefonicky, až do konce února 2008. K přípravě budou přijaty pouze děti z naší farnosti, které navštěvují v letošním roce minimálně druhou třídu ZŠ a které už absolvovaly alespoň jeden rok vyučování náboženství či jiné odpovídající katecheze.

Informace z diecéze

• **Cyklus PUBERTA** Čas dospívání dětí představuje pro rodiče nelehké období, na které se nelze nijak zvlášť připravit. Začíná už v 11 – 13 letech a na tento „běh na dlouhou trať“ neexistuje jednoduchý návod, jediná správná výchovná metoda. Možnost získat informace, povzbuzení a radu nabízí cyklus seminářů pořádaných Centrem pro rodinu a sociální péči v Brně.

• **Český rozhlas Online** zveřejnil ve spolupráci s Redakcí náboženského vysílání Audiovýklad Bible na internetových stránkách www.rozhlas.cz/nabozenstvi/bible. Základem projektu Audiovýklad Bible jsou dva pořady s náboženskou tematikou. Jednak pořad **Ranní Slovo** Českého rozhlasu 3 – Vltava, který každou neděli přináší zamyšlení nad jedním z biblických textů, jenž na příslušnou neděli připadá podle liturgického kalendáře, a jednak pořad Českého rozhlasu Plzeň **Křesťanská vlna**.

Liturgický sloupek

Obřadné prvky v bohoslužbě slova

V bohoslužbě slova je prvotní činností zvěstování Božího slova: Bůh mluví k svému lidu. Obřadní prvky, které bohoslužbu slova provázejí, jsou pak projevem naší nejvyšší úcty a oddanosti k tomu, kdo k nám bude hovořit.

Předčítání z Písma není záležitostí kněze, který předsedá bohoslužbě: jeho úkolem je především živý výklad slova a modlitba, jíž se bohoslužba slova uzavírá. Právo číst jednotlivá čtení přísluší každému pokřtěnému, a to na základě svatého křtu. Ve farnosti jsou k čtení zpravidla ustanoveni lektoři, předsedající však může pro tento úkol vybrat kteréhokoliv účastníka bohoslužby. Přednes žalmu po čtení má převzít žalmista. Jak lektoři, tak i žalmisté jsou pro tuto službu zpravidla ustanoveni po předběžné přípravě.

Boží slovo se zvěstuje od ambonu, vyvýšeného místa v prostoru mezi oltářem a prostorem pro věřící. Lektor přistoupí k ambonu, přečte první čtení a na konci řekne: „Slyšeli jsme slovo Boží.“ A všichni zvolají: „Bohu díky.“ Následuje zpěv žalmu a případně druhé čtení, které je ukončeno stejně jako čtení první.

Všechna čtení jsou obsažena v knize, tzv. **lekcionáři**, kterou přináší některý z lektorů či ministrantů. Při zvláštních příležitostech, zejména o velkých svátcích, se předčítá evangelium z tzv. **evangeliáře**. Přináší jej jáhen, drží jej vyzdvižený nad hlavou a pokládá jej nejprve na oltář a teprve před čtením na ambon. Evangelium se při bohoslužbě prokazuje zvláštní úcta, neboť v něm výrazněji než v ostatních částech Písma zaznívají bezprostřední slova Ježíšova. **Čtení evangelia je svěřeno jáhnovi**, který si vyprošuje od kněze požehnání a kněz říká: „Ať ti Bůh očistí srdce i ústa, abys dobře zvěstoval jeho evangelium, a ať ti k tomu dá své požehnání.“ Jestliže předčítá evangelium sám kněz, modlí se před oltářem: „Očist' mi srdce i ústa, Bože, abych dobře zvěstoval tvé svaté evangelium.“ Zatímco se čtením naslouchá vsedě, **při evangeliu stojíme**. Je to výraz naší úcty k Ježíšovu slovu. Proto se také o slavnostech evangeliář okužuje, proto jsou přinášena světla.

Při oznámení „Slova svatého evangelia . . .“ se každý poznamená křížkem na čele, ústech a hrudi a ke Kristově přítomnosti v hlásaném slovu radostně zvoláme: „Sláva Tobě, Pane.“ **Křížek na čele** znamená, že věříme v nauku Kristovu.

Křížkem na ústa vyznáváme, že chceme tuto nauku vyznávat a **křížkem na prsou** dosvědčujeme, že tuto pravdu milujeme a nosíme ji v srdci jako drahocenný poklad. Po přečtení jáhen nebo celebrant řekne: „Slyšeli jsme slovo Boží“ a všichni odpoví: „Chvála Tobě, Kriste.“ Pak ten, kdo četl evangelium, políbí knihu a potichu řekne: „Radostná Boží zvěst ať nás osvobodí od hříchů.“ Následuje homilie, které se naslouchá vsedě. Po jejím ukončení zůstaneme chvíli v tichu.

Každou neděli a o slavnostech následuje **společné vyznání víry**. Je to naše odpověď na slyšené slovo Boží. Bohoslužba slova končí **přímluvami**, na které odpovídáme: „Prosíme Tě, vyslyš nás“ nebo „Pane, smiluj se“. Po závěrečné modlitbě kněze, která vyjadřuje naši víru ve vyslyšení prosb, odpovídáme: „Amen.“

A. Svoboda

Rozhovor

s Marií Konzalovou

Zimní měsíce přináší některým lidem znatelnější pocity osamělosti než jiná roční období, kdy je snadnější vyjít ven, někoho potkat, popovídat si . . . , samotu rozptýlit. Jsou v životě situace, které více ohrožují izolací než jiné. Důvody mohou být rozmanité. Důležité je, že se najdou lidé, kteří chtějí druhým pomoci jejich osamělost překonat. Mnohdy se této činnosti věnují

společně s dalšími podobně smýšlejícími a při uskutečňování vstřícné myšlenky vytvoří tým. Právě o jedné takové organizaci si dnes budeme povídat s naší farnicí Marií Konzalovou.

Představ nám, prosím, vaši organizaci. Její zaměření, jak vznikla . . .

Naše občanské sdružení HoSt Home-Start se věnuje sociální službě zaměřené na vyhledávání rodin, kterým chybí přirozené vztahy, jaké snad ze svého života známe – vztahy s vrstevníky v podobné životní situaci, zázemí širší rodiny, přátelé. Takové vazby jsou důležité v každém životním období. V rodině s malými dětmi pocit osamění může tížit nejčastěji maminku. Je to pochopitelné, protože pro ni se životní situace s příchodem dítěte změnila nejrazantněji. A to i v rodinách úplných, kde tatínek svou roli zastane, a ještě spíše v rodinách neúplných, kdy se maminka na podporu partnera nemůže spolehnout. Když je v nepohodě maminka, má to obvykle dopad na celou rodinu.

Čtenářky, které zavzpomínají na svůj první odchod na mateřskou, mi patrně dají zapravdu, že tehdy většinu kamarádek obměnily – místo kolegyň nebo spolužaček se jimi staly spíše maminky s podobně malými dětmi. Mladé rodiny intuitivně naváží nebo posílí přátelské vztahy s těmi, se kterými mohou sdílet všednodenní rytmus života. Někdy se však tento přirozený běh zadrhne. Právě v takovém případě se snažíme být nápomocni.

Celá naše aktivita stojí na práci týmu dobrovolnic. Jsou to ženy, od maminek

malých dětí až po ženy babičkovského věku, které se rozhodnou věnovat týdně asi 3 hodiny jiné mamince. Tento model sociální služby pochází z Anglie, kde má občanská angažovanost přeci jen větší tradici. V současnosti je Home-Start organizací mezinárodní a funguje i v některých docela exotických zemích. V ČR pracuje od r. 2003 a v loňském roce vznikla pobočka v Brně.

Doprovázení bližních je v křesťanském světě celkem známá věc. Mojžíš měl vedle sebe Arona, Tobiáš archanděla Rafaela, různí duchovní otcové měli své svěřence. Ve společenstvích se lidé taky doprovází, modlí se spolu, pomáhají si . . . , těžko je člověku samotnému. Co bývá nejčastější příčinou izolovanosti lidí, kterým pomáháte?

Většinou se v rodině vyskytne něco, co komplikuje přirozený vývoj těchto vazeb. Může to být prostý fakt přestěhování, kombinovaný právě s obdobím, kdy maminka zůstává v domácnosti. Brněnským specifikem je spolupráce s organizací věnující se cizincům a migrantům. Příčinou může být také nemoc nebo postižení některého člena rodiny. Náročnější péče většinou nejvíce dopadá na maminku a na její možnosti „pěstovat“ kontakty. Věnujeme se také maminkám, které jejich mateřství zaskočilo a jsou poněkud bezradné.

Nestačilo by osamělým maminkám jen doporučit mateřská centra, zkontaktovat je

mezi sebou a podobně? Určitě to není tak jednoduché, že?

Nabídka různých mateřských center a klubů je výborná věc. Ostatně většinou také existují díky ochotným duším, odhodlaným dělat něco pro sebe i pro druhé. Naše služba se snaží odpovědět ještě na trochu jinou potřebu. Někdy prostě maminka vzhledem k dalším okolnostem nemůže tyto akce navštěvovat. Jindy už je poněkud vyčerpaná a pro nalezení radosti v podobných aktivitách s dětmi potřebuje impuls. Velmi často naše maminky hledají někoho, kdo se s porozuměním a upřímností zajímá právě o jejich život. Pro některé, například ze sociálně méně podnětného prostředí, naše dobrovolnice bývá první člověk, který jim takovou pozornost v životě věnoval.

Řada žen se kvůli pocitu osamění a nedocenění vrací brzo do práce. Vidíš to jako řešení?

Teď se záměrně vyhnu souvisejícím otázkám ekonomickým. Po pár letech v domácnosti úvahy nad tím, zda a jak být činná i mimo její nejužší hranice, považuji za zdravé. Určitě to jde skloubit i se zaměstnáním, i když za sebe se domnívám, že asi ne moc dobře s osmihodinovou pracovní dobou. V každém případě si otevřeně řekněme, že co „rodina“ potřebuje, se v průběhu let přeci mnohokrát změní. A vyrovnanou maminku potřebuje každopádně. Návrat maminky do zaměstnání může být stejně dobrá cesta jako ty jiné. Sama jsem byla „v domácnosti“ 22 let a nedělejme z toho ani handicap, ani

přednost. Návrat do zaměstnání je často pozitivním momentem v životě maminek, kterým se věnujeme v HoStu. Jako mezník to tedy může být ku prospěchu, jako únik se to může vymstít, jak už to s úniky bývá.

Vrátíme se ještě k vaší organizaci. Co je vlastně Tvým úkolem?

Kolega a já, profesí sociální pracovníci, jsme jedinými zaměstnanci v Brně. Naším úkolem je například vyhledávat potřebné rodiny. Spolupracujeme s různými jinými organizacemi – azylovými domy, poradnami apod. Zbytek týmu jsou jak už jsem říkala dobrovolnice. Důležitou částí naší práce je zajišťovat jim zázemí. To znamená například proškolení a potom pravidelné schůzky věnované zamyšlení nad situací v rodinách, hledání vhodného postupu, sdílení těžkostí, které změnit nemůžeme. Jistě si dovedete představit, že do takovéto služby vkládají dobrovolnice jako „pracovní nástroj“ svoji osobnost. Naším úkolem je dbát o to, aby jejich nasazení nebylo sebezničující.

A co konkrétně dělají dobrovolnice?

Dobrovolnice především nabízí pravidelnou návštěvu rodiny, zájem a ochotu naslouchat. Konkrétní náplň společně tráveného času se odvíjí od přesnější potřeby maminky. Někdy je více akcentována činnost kolem dětí. Maminka třeba sama nemá představu, co se dá s dětmi zajímavého podnikat, jak je „zabavit“, jak si poradit s domácností. Jindy je větší důraz v rozhovoru (a uspořádání klidu

pro něj). Dobrovolnice dočasně supluje „kamarádku“ a postupně se snaží iniciovat nalezení kamarádských vztahů.

Poskytněš nám nějaký kontakt, pokud by vás někdo potřeboval?

Je možné nás vyhledat na Renneské 42 nebo si domluvit schůzku a já přijdu na návštěvu. Telefon je 777 801 405, e-mail info.brno@hostcz.org, více informací také najdete na www.hostcz.org.

Samozřejmě stále také sháníme dobrovolnice, které by se s námi do služby zapojily. Takže pokud někoho tato myšlenka zaujala a chtěl by vědět více, ať se také ozve. Ve světě se tomuto dobrovolnictví věnují i muži, v naší republice zatím ne, ale pokud někdo sebere odvahu, bude průkopníkem. Potřeba ze strany klientů – tatínek s dětmi – by občas byla.

Ještě se na čtenářky Tomáška obrátím s jednou prosbou: sháním nějakou výtvárně nadanou maminku, která by byla ochotna mi pomoci s nástěnkami, propagačními letáčky apod.

Prozradíš nám na závěr, jak dlouho už chodíš do farnosti sv. Tomáše? Máš nějaké zajímavé vzpomínky, o které by ses chtěla podělit?

Z dětství si pamatuji, že jsme v Brně chodívali do různých kostelů. Ale ve školním věku mě rodiče nasměrovali do skautského oddílu (kterému se tehdy pochopitelně říkalo jinak) a zakotvili jsme u sv. Tomáše. A zatím žádné životní změny mě nenutily toto pouto rozvolnit. Takže

vzpomínek je veliký pytel. Možná jednu z mládí. S těmi vazbami a pouty nejpevnějšími trochu souvisí. Jak jsme tak po mši potřebovali probrat všechny novinky, postávali jsme před kostelem, což ostatně činíme dodnes, stejně jako ostatní generace naší farnosti. Ale byla to „jiná doba“ a tehdejší duchovní správce P. profesor Nedoma se u nás občas zastavil a prosil nás, abychom se s povídáním posunuli třeba naproti do parku. Svatotomská farnost byla tehdy hodně předmětem zájmu StB a způsobovali jsme mu nejspíš zbytečné problémy. Moc s námi nehnul a dnes se mu v duchu omlouvám. Tak tyto problémy už dnes farnost nemá a alespoň občas si vzpomenu, abych za to Bohu poděkovala.

Chceš něco vzkázat čtenářům Tomáška?

Musím říci, že já jsem v každém životním období ve farnosti sv. Tomáše našla blízké lidi. To považuji za veliký dar od Boha. Když přišly těžkosti, právě přátelé „z kostela“ mi pomohli je překonat.

Protože vás všechny, kdo i pro mne připravujete farní ples i slavnostní liturgii, uklízíte kostel nebo se staráte, aby nám nespádl na hlavu, osobně neznám, alespoň takto vám za vše děkuji.

Děkuji za rozhovor.

*Rozhovor připravila
Jarka Cýrusová*

Tomášský chrámový sbor před 99 lety

aneb

Jolly Singers za císaře pána

Tomášský chrámový sbor za císaře pána vznikl v roce 1874. Před 99 lety měl za sebou již úctyhodnou tradici, na kterou mohl být hrdý. Byl to veřejný náboženský spolek se vším, co k této instituci patřilo – s vlastní reprezentací a množstvím mecenášů, řečeno slovy tehdejší doby „dobrodinců“ z řad městské a aristokratické honorace – jakož i obyčejných farníků, jejichž korunkou se nepohrdne. Smíme-li ovšem použít slova „obyčejný“, neboť v tomášském kostele, „v překrásných, bohatých, katedrále podobných prostorách“ (citujeme dobové prameny) se s nejvyšší pravděpodobností scházela brněnská katolická smetánka. „Dobrodinci“ (ne tak zpívající členové) sboru měli své domy často ve výstavných ulicích okolí: na Jaselské (Augustinergasse), Jiráskově (Tivoligasse), Gorkého (Falkensteingasse), Kounicově (Giskrastr.), Husově (Elisabethstr.), Veverí (Eichhorngasse), Kolišti (Karlsplacis) nebo na Moravském náměstí za Německým domem (v části mezi Lidickou a Kounicovou, zvanou tehdy Am Kiosk), výjimečně i ve vnitřním městě (Grosser Platz). Najdeme-li mezi nimi obyvatele činžovních domů, jedná se o jejich majitele. Majitelé městských činžovních

domů vůbec tvoří početnou skupinu mecenášů. U jmen nechybějí tituly, jak si žádala doba (Edler von, baronka, císařský rada, vládní rada), zaměstnání (továrník, stavitel, bankéř, velkoobchodník, majitel domu – rozumí se činžovního), popř. zaměstnání či tituly manžela (paní profesorová, továrníková, ředitelová, paní místodržící radová apod.).

Chrámový sbor u sv. Tomáše si vedl seznamy členů (čestných, zakládajících a řádných) a přispěvatelů. Měl svého předsedu, místopředsedu, pokladníka a zapisovatele, pět nebo šest členů výboru – a mimochodem také sbormistra. Mezi řádnými – tedy zpívajícími – členy sboru i mezi přispěvateli převažovaly jednoznačně ženy. Veškeré funkce ovšem zastávali výhradně muži, a to muži poměrně majetní. Není bez zajímavosti, že mezi členy výboru činného zpěváka takřka nenajdeme. „Výbor“ se staral o chod spolku, ale zpravidla nezpíval. Vysvětlení je nasnadě: Úkolem představenstva a výboru nebyl zpěv, nýbrž materiální zajištění spolku. Sbor nebyl závislý na kostelu a peníze pro svou potřebu – na honoráře, noty a další vydání – si získával sám. Správa financí, hledání mecenášů a styky s nimi, to byla práce členů výboru. Sami také vydatně přispívali.

O finančním hospodaření se vedly přesné účty a peníze byly uloženy v bance. V roce 1909 činily úroky 7 K a 19 h, o rok později přibližně 5 K, v roce 1911 4 K 29 h. O činnosti sboru se každoročně vydávala zpráva. Ta současně působila jako stimulant finančních toků. Nejdůležitější osobnosti v ní musely být patřičně zdůrazněny a pro hlavní mecenáše, jejichž příspěvky činily nejméně 20 K, byla výroční zpráva svázána do červených desek a opatřena zlatým písmem.

V seznamu přispěvatelů v letech 1909-1912 nacházíme na prvním místě „jeho císařský a královský apoštolský majestát, našeho slavně panujícího císaře Františka Josefa I.“, jenž každoročně (a od samého založení!, tehdy ovšem ve zlatých) věnoval sboru nemalou částku 100 rakouských korun, což byla přibližně šestina sumy nezbytné na provoz. Dalšími mecenáši z řad městské a aristokratické honorace byli jeho Excellence pan c. k. moravský zemský místopředseda sv. p. (svobodný pán!) Karel von Heinold-Udinski, jeho Excellence nejd. (nejdůstojnější!) pán Dr. Pavel hrabě Huyn – biskup brněnský, jeho Excellence nejd. pan kníže-arcibiskup olomoucký Dr. František Saleský Bauer, jeho Excellence moravský zemský hejtman Otto hrabě Serényi, jeho Jasnost kníže Liechtenstein jakož i urozené dámy z Domu šlechtičen. Na tituly se přísně dbalo.

„Řadoví“ přispěvatelé věnovali sboru zpravidla částky od 1 do 10 K, přičemž se můžeme domnívat, že čím vyšší částka, tím vyšší postavení v městském

(a farním) společenském žebříčku. Také zásluhy vlastních zpěváků bylo nutno patřičně vyzdvihnout. Oč „tišší, niternější a skromnější“ je působení zpěváků v Božím domě, oč „menší je stádečko věrných“ – tím zvučnější pochvala zní na jeho adresu.

Pověstnou svázanost katolické církve s trůnem za Rakouska, která trvala až do jeho konce, lze vysledovat i v tomášské farnosti: když v r. 1910 slavil císař pán 80. narozeniny, důstojný pán (čestný děkan, biskupský rada, konsistoriální rada a farář u sv. Tomáše v Brně) P. Rudolf Reitter sloužil za císaře slavnostní mši sv. – jak jinak – s produkcí chrámového sboru. „Kéž nám Všemohoucí našeho milovaného císaře ještě dlouho zachovati a jeho životní cestě žehnatí ráčí!“ (To není citace pana faráře, nýbrž výroční zpráva sboru. Zajímavé je, že životní jubileum Jeho Svatosti papeže v předchozím roce zmiňuje zpráva jen okrajově.)

Být zpěvákem sboru u sv. Tomáše s sebou neslo slušné aktivní nasazení. Zpěváků bylo stabilně kolem třiceti včetně dirigenta, takže častější absence nepřicházely v úvahu. A nešlo jen o Vánoce, Velikonoce a letnice. Zpívalo se stále a dirigent Josef Kompit dbal na to, aby se repertoár v krátké době neopakoval. Jiný byl na půlnoční, jiný na hrubé a zase jiný na Štěpána, na Nový rok nebo na Tři krále. O Velikonocích se zpívalo denně od Zeleného čtvrtku do pondělí (o letnicích jen v neděli a v pondělí) a svátků a slavností během celého roku se nabízelo bezpočet. Celkem se mimo hlavní

svátky zpívalo ještě osmnáctkrát až dvacetkrát, včetně mimořádných příležitostí toho kterého roku (posvěcení renovovaného oltáře 1909, papežské jubileum 1909 nebo už zmíněné císařovy narozeniny.) Každoročně se zpívalo i při zádušní mši za zemřelé členy sboru a o posvěcení chrámu. (To se ovšem neslavilo 13. března jako dnes, nýbrž v říjnu, šlo o tzv. „císařské hody“.) Úctyhodný počet hudebních produkcí. Být zpěvákem v chrámovém sboru si žádalo člověka, který „za farnost dýchá“.

Z repertoáru sboru stojí za zmínku renesanční autor Jacob Gallus-Handl, čeští autoři František Musil a Antonín Hromádka nebo moravský autor Josef Nešvera. Zpěvy byly ovšem latinské. (František Musil byl původcem českých vánočních koled, Antonín Hromádka složil české pašije na Květnou neděli a Velký pátek, u sv. Tomáše se však nezpívaly a marně bychom tu hledali Rybovu Českou mši vánoční – jsme na půdě německy mluvící brněnské farnosti.) Vlastní skladby dodávali sbormistr Josef Kompit, člen sboru Franz Pawlik a profesor hudby Franz Oehn. Z tehdejších autorů chrámové hudby ještě tak Vojtěcha Říhovského můžeme slyšet i dnes. Jinak se pravděpodobně jedná o produkci duchovní hudby dnes již zapomenutou.

A jaký byl námátkou repertoár velikonocní neděle roku 1909? Vidi aquam (Stadler), Missa in H moll (Moritz Brosig), Haec dies (Zangl), Terra tremuit (Filke), Tant. ergo (Traumihler).

Pavla Holíková

Pout' do Svaté země

7. 10. – 17. 10. 2007

6. DEN PÁTEK 12. 10. 2007

Ráno po čtvrté nás budí muezzin, někomu se daří, někomu nedaří znovu usnout a máme před sebou opět bohatý program. Našeho řidiče jsme uvolnili, jel za rodinou a dostali jsme jiný autobus, od firmy Angels of Nazaret.

Ráno máme na programu Jardenit. Je to jediné místo u řeky Jordán, kde je povolen přístup po celý rok. Ještě jedno místo u Jericha, a zde byl pravděpodobně pokřtěn Ježíš Janem Křtitelem, je přístupné dvakrát do roka, jedenkrát s latinským patriarchou, podruhé pro řeckou ortodoxní církev.

Jardenit a Jordán v tomto místě je nádherný – čistá, modrá voda, malé rybičky ve vodě, sluncem prozářené stromy kolem řeky. Měli jsme zde obnovu křtu, jak nám naši duchovní zdůrazňovali, ne druhý křest. Byl to také velmi silný zážitek, když nám u Jordánu lili na hlavu vodu nabranou z Jordánu z PET láhve a říkali např. Marie, já tě křtím . . . Jan Křtitel křtil ponořením do vody, křest naznačoval přechod z mrtvé země do země živé. My máme být ponořeni v Krista.

Na naší další pouti autobusem se dozvídáme další zajímavosti. Muslimové i židé mají lunární kalendář (měsíc má 27-28 dní). Židé každé 3-4 roky doplňují jeden měsíc, muslimové ne, proto mají ramadám pokaždé jindy. Muslimové počítají svůj

letopočet od vyhnání Mohameda, židé od stvoření světa, prý před 5676 lety. Náš křesťanský letopočet vypočítal v 6. stol. Dionysius Malý z pověření papeže (dříve se počítal letopočet od založení Říma). Později se ale zjistila ve výpočtu chyba, a tak, jak nám vysvětloval náš průvodce, se Kristus vlastně narodil cca 6 roků př. Kr.

A máme namířeno na Horu Blahoslavenství, kde je moderní kostel postavený architektem Barluzzim. Naše stočlenná výprava má mši sv. opět venku pod přístřeškem, zdáli slyšíme i jiné skupiny v dalších jazycích. Tabgha je název zdejší oblasti, nebo také Heptapegon, to znamená sedm pramenů. Navštívili jsme zde Kostel rozmnožení chleba a ryb, který stojí na základě byzantského kostela. Obdivovali jsme krásné mozaiky na podlaze – košík s chleby a ryby. Tento kostel spravují němečtí benediktyni.

Nedaleko odsud je kostel Primátu sv. Petra. Je to v pořadí už šestý kostel na tomto místě (předchozí byly vždy po nájezdech zbourány), kde se Ježíš potřetí po svém zmrtvýchvstání zjevil apoštolům a jedl s nimi rybu. Skála uvnitř má proto název Mensa Christi – Kristův stůl.

Naším dalším cílem je Kafarnaum, kde Kristus dlouho působil a vykonal mnoho zázraků, když ho odmítl Nazaret. Kafarnaum, město Petra a Ondřeje, místo zázraků uzdravení ochrnutého, sluhy setníka, vzkříšení dcery Jairovy. Obdivovali jsme rozsáhlé zbytky synagogy z 3. stol. po Kr., která stála na zbytcích staré synagogy, ve

kteří kázal Ježíš. V zahradě jsou různé vykopávky, jako olivový lis, mlýnské kolo, korintské hlavice. Hned v blízkosti synagogy se nachází nejnovější kostel ve Svaté zemi (1990) – Chrám sv. Petra, kruhovitého tvaru, skoro celý ze skla, pod prosklenou podlahou jsou vidět základy domu z 1. stol. před Kristem, domu, kde podle tradice žil Petr, Ondřej i Ježíš.

Krátce se přesouváme autobusem k Tiberiádkému jezeru. V přístavu, který patří zdejšímu kibucu, nasedáme na loď a asi hodinu se plavíme po jezeře a představujeme si, jaké to asi tehdy bylo, když tu na lodi s rybáři byl sám Ježíš. Pan kaplan Rybecký projevil přání, že by chtěl zažít i tu bouři na jezeře, ale nakonec jsme asi všichni byli rádi, že žádná nebyla. Při silném západním větru jsou prý zdejší bouře dost škaredé. Židé považovali mořské hlubiny za sídlo ďábla. Asi před dvaceti lety, když klesla hladina, našla se loď z doby Ježíše Krista, asi 2m široká a 4m dlouhá.

Naše loď plula pod izraelskou vlajkou, naši spolupoutníci Slováci hned pohotově vyvěsili i vlajku slovenskou, zpívala se slovenská hymna, pak jsme i my zazpívali tu naši, českou, ba dokonce i píseň Moravo, Moravo. Na obzoru jsme viděli Golanské výšiny a pohoří Hermon, kde se dá v zimě i lyžovat. Podél jezera vede obchodní cesta via Maris, která byla v době Kristově ne zrovna nejbezpečnější, po celé cestě byli loupežníci, až Herodes Antipas je nechal vyhnat, vykourit.

Na pravém břehu vidíme město Tiberias, které založil Herodes Antipas v blízkosti teplých, léčivých pramenů. Město Tiberias mělo pohanský ráz, není známo, jestli tu Ježíš někdy byl. Město prý bylo postavené na místě starého hřbitova, a proto ho Židé dlouho považovali za rituálně nečisté. Křesťanství se tu rozšířilo až v době byzantské. Po potlačení židovského povstání (r. 135) se město stalo centrem židovského náboženského života. Město Tiberias mělo opět pohnuté dějiny, bylo obsazeno Araby, pak se dostalo pod křesťanskou správu, po křižácích bylo toto město v držení Mameluků, Turků – pod nadvládou islámu. Je paradox, že křižáci v plné zbroji a síle invazi Arabů nezvládli, sv. František sem přišel (r. 1219) pokojně, pokorně, františkáni tu vydrželi do dnešních dní. Nebylo to ale bez obětí, okolo tří tisíc františkánů zde bylo zabito, čtyři jsou prohlášeni za svaté. Kdyby nevydrželi, byla by tu dnes netolerantní muslimská země, jako Saudská Arábie.

Projíždíme městem Tiberias, a protože je pátek večer, židům začíná šabat, vidíme židovské muže, jak spěchají do synagogy. O šabatu, jak jsme se dozvěděli, nejsou dovoleny různé práce a činnosti, tak např. nesmí se vařit, uklízet, jet autem, letět letadlem, nesmí se ujít víc než tisíc kroků. Některé zákazy a jejich „obcházení“ nám přijdou až směšné. Tak třeba při nutnosti ujít větší vzdálenost lze jít k rabínovi a uzavřít u něj formální smlouvu a po 1100 m si zvolit formální trvalé bydliště. Nebo vytáčet tel. číslo není dovoleno, je to práce,

ale pomocí tužky už je to v pořádku. Toto ale jsou spíš extrémy, u Zdi nářku jsme mohli vidět opravdovost víry původního vyvoleného národa, často zápasícího o přežití.

pokračování příště

Poetický koutek

HOSTIE

Ó Bože ve svátosti,
přítomen jsi zas a znova.
Posila každé duše,
jež ve Tvé vykoupení
důvěru svou chová.

Má Lásko ve svátosti,
ach poklade můj drahý,
Ježíši ve svátosti skrytý,
všem lidem k posile,
a každé duši k žití.

Ó věčná Hostie,
před Tebou bledne
každé jasné hvězdy svit.
Dnes přišel Bůh náš,
Tvou duši žárem naplnit.

Kéž přijmu Tě,
ó Bože ve svátosti,
jak Světlo přijímá se.
Mé duši k potěše a uzdravení,
a k mojí věčné spáse.

Hana Volantis Palacká

Slovo nemocným

„Ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu.“

Řím 12,5

Každý den lidského života je spojen s nějakým utrpením nebo bolestí. Někdy jsou to bolesti malé, někdy tělesné, někdy psychické, někdy prožíváme úzkost a strach, zda zvládneme všechno, co se vyskytne. Naši situaci ztěžuje, když současně prožíváme období, kdy na nás doléhají pochybnosti, které se týkají naší víry a důvěry v Boha. V takových chvílích si můžeme uvědomit, že jsou tisíce lidí, kteří prožívají totéž co my.

Žádný člověk se nerozhoduje z vlastní vůle pro utrpení a bolest, žádný nehledá utrpení pro utrpení, ale když na člověka utrpení či bolest dolehne, snaží se pochopit jejich smysl a účel. Když se v našem životě objeví choroba, máme povinnost udělat všechno, abychom se uzdravili, ale když poznáme, že jsme nedosáhli zlepšení, ani když jsme využili všechny možnosti, máme ji přijmout jako nevyhnutelnou. Když se nemůžeme utrpení vyhnout, máme ho snášet trpělivě a i tento přístup k němu nám usnadní jeho snášení.

Kristus Pán, Boží Syn, se stal člověkem, aby nás vykoupil. Snášel bolest, ponížení a smrt pro naši spásu. Svým jednáním splnil vůli nebeského Otce a nám ukázal, jak máme přistupovat ve svém životě k utrpení. Svatý Pavel přirovnává

církev k lidskému tělu, které je složené z mnoha částí v jeden celek. Když se na sebe díváme jako na část Tajemného Těla Kristova, uvědomujeme si, že naše utrpení prospívá celému Tělu, jehož je on hlavou. Kdykoli trpíme, trpíme spolu s ním a se všemi věřícími a prospíváme sobě i všem ostatním. Když spolu s Kristem, hlavou Tajemného Těla, trpíme, tak spolu s ním budeme i vzkříšeni. Proto je pro nás utrpení jen jedna část cesty k cíli, kterým je věčný život. Toto vědomí nás zbavuje malomyslnosti a sklonu k zoufalství, protože si uvědomujeme Boží působení v našem životě i v těžkých chvílích. Bolest nám v takových chvílích pomáhá přeměňovat naši osobu a připodobňovat ji Kristu. Tím je nám odkrýván smysl našeho života. Když si uvědomujeme náš vztah k Tajemnému Tělu Kristovu, vede nás to k odpovědnému jednání a k opatrnosti ve slovech, která pronášíme. Když tak jednáme, šíříme kolem sebe skutečnou lásku, která zlepšuje vztahy mezi lidmi.

Celý život se máme učit správnému přístupu ke všemu, co je v našem životě těžké. Když budeme mít dobrou vůli a snahu, s Boží pomocí se nám to jistě podaří a svým jednáním a všemi svými projevy budeme přinášet do společnosti, ve které žijeme, hodnoty, jež ji budou zlepšovat a zdokonalovat. Musíme se naučit objektivně hodnotit trápení, které máme. Musíme usilovat o to, nevidět velké věci v maličkostech, na které za chvíli zapomeneme. Učme se chápat smysl všeho, co prožíváme, a často si připomínejme, že

žádný člověk nežije bez bolesti, starostí a problémů. Když budeme chtít prožívat svůj život spokojeně a využívat všeho, co nás potká, k prospěchu svému a všech ostatních, bude se nám to s Boží pomocí dařit.

otec J. Šik

Zamyšlení

HŘÍCH

My všichni, jako správní křesťané, se snažíme vydávat nevěřícím svým životem svědectví o Kristu, a pokud to jde, mluvit s nimi o své Naději. Při těchto rozhovorech nás lidé poměrně často postaví před konstatování: „Já Boha nepotřebuji, já žádné hříchy nemám.“ A světe div se, mají pravdu.

Základní definice hříchu totiž je: *Hřích je vina vztažená i vůči Bohu*. Pokud tedy někdo nevěří v Boha, tak své negativní jednání k němu nevztahuje, a to znamená, že nehřeší. Špatné činy nevěřících zůstávají v rovině morálního provinění, hříchem je to jen z našeho úhlu pohledu. Samozřejmě se teď hodí podotknout, že odpovědnost za tyto činy se tím, že to není hřích, nezmenšuje. Vysvětlovat nevěřícím lidem, že jejich lidské viny jsou vlastně hříchy, je dle mého názoru zbytečné. Pokud by totiž uvěřili, jejich svědomí se samo postará o to, aby se z jejich vin staly hříchy.

Myslím si, že našim úkolem není lidem ukazovat jejich špatnost, ale měli bychom jim nabídnout zamyšlení nad jejich životem a poukázat na naději, kterou v Kristu nacházíme. Měli bychom jim nabídnout pomoc, odpuštění, smíření a lásku, kterou k nám Bůh chová.

Ivo Sperát

* * *

POSTNÍ ÚVAHA

Ježíš miluje přes kříž. Namísto všude prezentovaných akčních supermanů, kteří zachraňují svět pomocí ran, úderů, kopů, bojové techniky, namísto očekávaného krále, mocného a silného, přichází zdánlivě slabý člověk, který nakonec ubitý, zbídačený a pohrdaný, nemající podoby ni krásy, bezmocně visí na kříži s rozepjatou náručí. Ta náruč, to není výkřik slabosti, to je pozvání k splynutí s Jeho láskou v Jeho objetí, to je hráz postavená každému zlu, které lidé jeden druhému „spravedlivě“ vrací a tím ho šíří dál a dál a víc, protože snad skoro každý se cítí být tím druhým napaden nespravedlivě, každý zná pravdu především ze svého pohledu. Ale Ježíš se dívá očima lásky. Protože láska je jediná měna, která platí v nebeském království. Když se člověk setká se smrtí někoho, koho znal, najednou pochopí, že není důležité, co jste mu kdy dali, co jste ho naučili, ale jen to, jak jste ho milovali.

Jarka Cýrusová

Z farní charity

V minulém čísle Tomáška jsme slíbili, že vás seznámíme s celkovými výsledky Tříkrálové sbírky z celé ČR. Zatím jsme získali pouze předběžné výsledky z naší brněnské diecéze a ty vám zde předkládáme.

Oblastní charita	Výtěžek v Kč (r. 2008)	Výtěžek v Kč (r. 2007)	Rozdíl
Blansko	983 055.50	977 170.00	5 885.50
Brno	1 381 503.50	1 484 880.00	-103 376.50
Břeclav	1 459 968.00	1 330 281.50	126 686.50
Hodonín	1 804 231.50	1 769 094.50	35 137.50
Jihlava	762 899.50	800 278.50	-37 379.00
Rajhrad	1 929 374.50	1 773 246.50	156 128.00
Tišnov	841 545.00	642 654.50	198 890.50
Třebíč	1 384 676.00	1 294 968.00	89 708.00
Znojmo	1 132 199.00	1 151 665.50	-19 466.50
Žďár n/Sáz.	1 728 125.00	1 737 188.00	-9 063.00
Celkem	13 404 577.50	12 958 426.50	446 151.00

Rozpis úklidu kostela sv. Tomáše

Úklid je vždy v pondělí (ovšem je-li slavnost, tak se neuklízí). Uvítáme každou posilu pro uklízení po večerní mši. Přijďte mezi nás, rádi vás zaměstnáme.

úklid po ranní mši (začátek v 7.33)	úklid po večerní mši (začátek v 18.03)
--	---

po 11. únor

po 25. únor

po 10. březen

út 25. březen

po 7. duben

po 21. duben

po 5. květen

po 19. květen

po 2. červen

po 16. červen

18. 2. 2008 úklid není – jarní prázdniny

po 3. březen

po 17. březen

31. 3. 2008 úklid není

po 14. duben

po 28. duben

po 12. květen

po 26. květen

po 9. červen

po 23. červen

Úklid kostela

Milé (nejen) farnice,
jak se již zmínil p. farář v úvodníku minulého čísla, sotva jsme uzavřeli dobu vánoční, bude tu za chvíli doba velikonoční. Zatímco v domácnostech se uklízí více před svátky, v kostele je více práce s úklidem po svátcích. V našem kostele tuto službu už nějakou dobu obstarávají dvě skupiny, které se po týdnu střídají, takže pro nás – dobrovolníky důchodce – už to není tak náročné jako předtím. Nicméně, jak čas běží, řidnou i naše řady, někdy pro nemoc, někdy už natrvalo. Současně ale jak čas běží, musí přece důchodců i přibývat a – jak nám média často připomínají – tvoří stále větší procento obyvatelstva, což se zatím na naší úklidové skupině příliš neprojevuje. A tak přicházím s návrhem na předsevzetí pro velikonoční sv. zpověď: alespoň jednou měsíčně (čtvrtletně, pololetně, ročně) přijdu pomoci s úklidem kostela.

Amen.

J. Kalinová

zdroj: www.wpclipart.com

Pohádka

„Proč se tváříš tak otráveně?“ zeptala se teta Hana Štěpána, který kolem ní prošel s namazaným krajícem chleba. „Měl jsem chuť na chleba s pažitkou, ale je celá uvadlá, k ničemu,“ zabrblal Štěpán. „Ukaž. Čím to, že tě tak zklamala?“ zajímala se teta a natáhla ruku po květináči, který chtěl Štěpán zrovna hodit do koše.

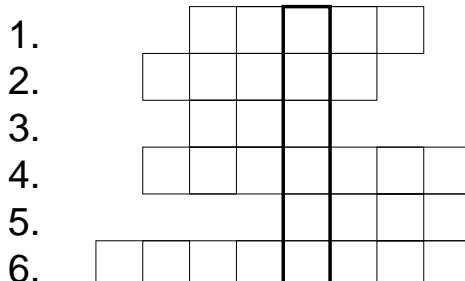
Znalecky přimhouřila oči. „Kdo chce chleba s pažitkou, musí také zalévat, nejen myslet na svůj užitek, ale také na to, co rostlinka potřebuje. Jsou lidé, kteří takhle všechno jen používají, ale sami nechtějí nic dávat. Naši sousedi takhle měli psa – prostě na hlídání. Když jim ho přejelo auto, ani nevzdychli a koupili si nového. A někdo takhle používá i lidi, aniž by si k nim vytvořil vztahy. Zkus tu pažitku ještě nechat a párkrát zalít, uvidíš, že se vzpamatuje,“ zakončila teta svou dlouhou řeč. Štěpán zakoulel očima nad tetiným mentorováním, ale přece jen postavil květináč na okno a pažitku zalil. Hádejte, co měl za týden na večeri.

Jarka Cýrusová

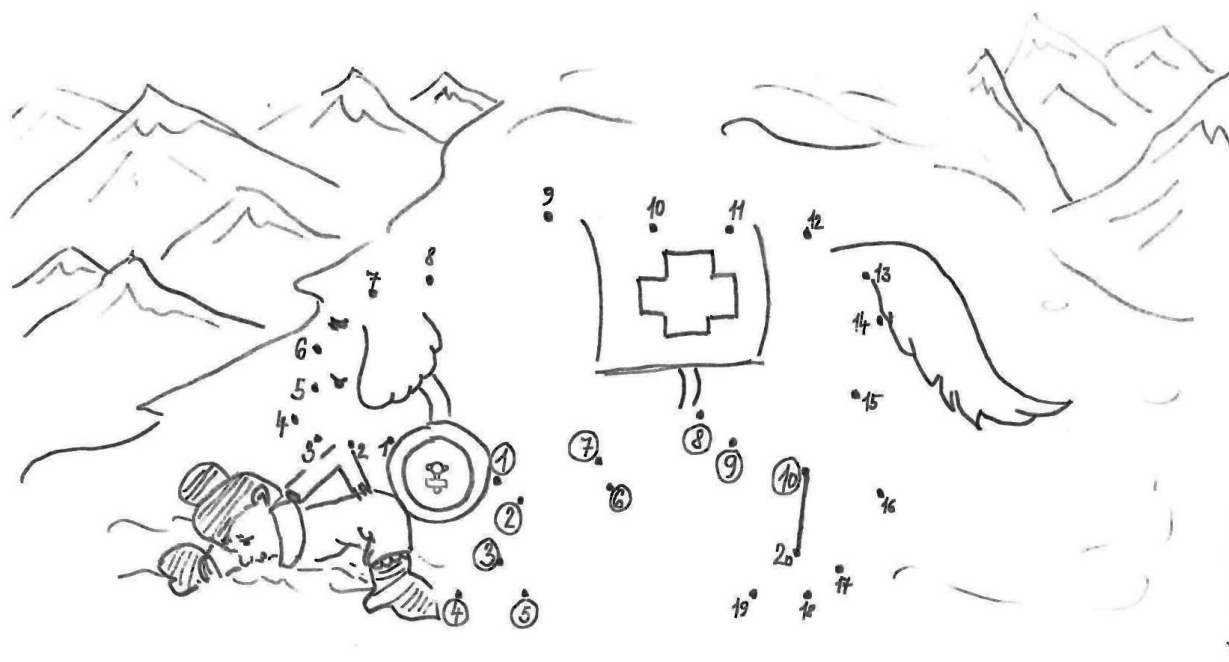
Pro bystré hlavy

Milé bystré hlavy,

v postní době se zvláště modlíme křížové cesty. V tajence se skrývá jméno toho z vojáků, který Ježíšovi na kříži probodl bok a potom v Pána Ježíše sám uvěřil a stal se horlivým učedníkem.

1. Který člověk (mimo P. Marii a Ježíše) se dostal do textu „Creda“ (tj. vyznání víry, které každou neděli říkáme po kázání)?
2. Jak se jmenoval muž, který pomáhal Ježíši nést kříž?
3. Jak se jmenoval apoštol, který stál pod křížem?
4. Jak se nazývá místo, kde byl Ježíš ukřižován?
5. Jaký byl nápis nad křížem?
6. Jak se jmenovala žena, která podala Ježíši roušku, aby si mohl otřít tvář?

Dominik zapadlý pod lavinou čeká na své vysvobození. Když spojíte na obrázku řadu čísel od 1 do 20 a poté taky řadu čísel od ① do ⑩, objevíte *zachránce*. Má jméno po jednom ze svatých. O kterého svatého jde?

Klára Kengi Koukalová